T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/341
KARAR NO : 2020/404
KARAR TR: 22.06.2020

ÖZET : Dava, mülkiyeti kendisine ait taşınmazı kiraladığı şirketin, KHK ile kapatıldığı ve mecurun Maliye Bakanlığı'nın tasarruf ve kontrolüne geçtiği, davalının kira sözleşmesini feshetmediği ve mecurun davalının kullanımında kalmaya devam ederek içindeki bir kısım eşyalarla birlikte 15.3.2017 tarihinde müvekkiline teslim edildiği, Eylül/2016 - Mart/2017 dönemine ait kira bedelinin ödenmediği, davalının mecuru uzunca bir süre kullanmayarak mecurla ilgili olarak sahipsiz ve terk edilmişlik hissi uyandırdığı, hırsızlık olayları olduğu ve bunlara karşı güvenlik tedbirlerinin alınmadığı, denetim yükümlülüğünün yerine getirilmediği, binanın yavaş yavaş harabeye dönüştüğünden bahisle, kira alacağının temerrüt tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile, zarar-ziyan alacağının tespitİ ve yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : E.Ö.
Vekili : Av. L.B.
Davalı : T.C. Maliye Bakanlığına İzafeten İstanbul Defterdarlığı
Vekili : Av. Ö.P.

O L A Y: Davacı vekilinin dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin mülkiyeti kendisine ait taşınmazını 1.2.2013 tarihinde Anadolu Fen Eğitim İşletmeleri Tic. A.Ş.'ye kiraladığı, kiracı şirketin, 23.7.2016 tarihinde 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname(KHK) ile kapatıldığı ve mecurun Maliye Bakanlığı'nın tasarruf ve kontrolüne geçtiği, davalının kira sözleşmesini feshetmediği ve mecurun davalının kullanımında kalmaya devam ederek içindeki bir kısım eşyalarla birlikte 15.3.2017 tarihinde müvekkiline teslim edildiği, Eylül/2016 - Mart/2017 dönemine ait yedi aylık kira bedelinin ödenmediği, davalının mecuru uzunca bir süre kullanmayarak mecurla ilgili olarak sahipsiz ve terk edilmişlik hissi uyandırdığı, hırsızlık olayları olduğu ve bunlara karşı güvenlik tedbirlerinin alınmadığı, denetim yükümlülüğünün yerine getirilmediği, binanın yavaş yavaş harabeye dönüştüğünden bahisle, kira alacağının temerrüt tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile, zarar-ziyan alacağının tespitiyle şimdilik 5.000.00 TL'sinin yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemleriyle adli yargı yerinde dava açtığı anlaşılmıştır.

İSTANBUL 17. SULH HUKUK MAHKEMESİ 2017/553 sayılı dosyasında; "... Dava davacı tarafından 15 Temmuz öncesinde dava dışı dershane olarak kiraya verilen mecurun 15 Temmuz Darbe Kalkışması nedeniyle dershane olarak işleten kişilerin söz konusu boşaltmalarısonrasında 670 sayılı KHK ile kira sözleşmelerinin feshedilmesi söz konusu yerine Hazine 'nin zilyetliğine geçmesi ve bunun akabinde davacının metruk hale gelen yerin hasara uğradığı ve hasarın davalı Hazine'den mahrum kalınan kira bedeli ile birlikte tahsili istenmiş ise de 15 Temmuz sürecinin olağanüstü hal kapsamında bir olay olması, ülkede yaşayan kişi ve kuruluşların can ve mal güvenliklerinin zafiyete uğraması riskinin bertaraf edilmesi adına devletin müdahele etmesi gereken ve kendisinin de hesaba katmadığı öngörmediği durumlar muvacehesinde alması gereken tedbirler kapsamında bazı işlemlerin yapılması gerektiği, bunların vatandaş, kurum, kuruluş bazında normal şartlar içerisinde katlanamayacak gibi görülmesine rağmen olağanüstü hal kapsamında değil katlanmak kabul edilmesi gereken durumları doğurabileceği Anayasa ile güvence altına alınmış kişisel hak ve özgürlüklerin çiğnenmesi veya bertaraf edilmesi tasavvur dahi edilmezken böyle bir durum gerçekleştiğinde huzurun, güvenliğin ve AnayasalDüzenin korunması için alınan tedbirler kapsamında düşünülmesi gerektiği kanaatiyle davacının hasar bedeli talebi yerinde görülmemiş, mahrum alınan kira alacağı talebi ise sözleşmenin tarafının Devlet olmaması, Devletin de mecura (o dönemde el konulan diğer taşınmazlar gibi) el koyduktan sonra işletme durumunun söz konusu olmaması nedeniyle bu talep reddedilmiş, olağanüstü halin adı üstünde olağan üstü tedbirler ve olağanüstü

fedakarlıklar gerektirdiği bunun da ülkenin bekası için gerekli olduğu her Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı tarafından bile isteye yapılması gerektiği kanaatiyle ... davanın reddine ..." dair 26.12.2017 gün, K: 2017/923 sayılı kararına karşı yapılan istinaf kanun yolu başvurusu üzerine İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 35. Hukuk Dairesi'nin 23.5.2018 günlü ve E: 2018/867, K: 2018/910 sayılı kararında; "... Yargılama konusu olayda:Davacı, maliki bulunduğu taşınmazı kiraladığı eğitim şirketine ohal kanunları gereğince kayyım atandığını, şirketin kapatıldığını, mecura el konulduğunu, 23 Temmuz 2016 tarihinden 15/03/2017 tarihine kadar mecurun kendisine teslim edilmediğini, bu süre zarfında sözleşme gereğince ödenmesi gereken kira bedellerinin ödenmediğini, mecura zarar verildiğini,mecurun kiracının evinde bulunduğu sırada fiili hakimiyetinin idarenin eline geçmiş olması nedeniyle mecura verilen zararların, ödenmesi gereken kiraların davalıdan tahsili gerektiğini iddia ederek, kira alacağının ve mecura verilen zararın davalıdan tahsilinekarar verilmesini istediği,

Davacının kiralamış olduğu mecurdaki kiracı şirkete 23/07/2016 tarihinden itibaren kayyım atandığı, şirketin kapatılmasına karar verildiği, mecurun davacı kiraya verene 15/03/2017 tarihinde teslim edildiği,

Kiracı şirkete kayyım atanması, şirketin kapatılması ve mecurun kiraya verene teslim edilmemesine ilişkin işlemlerin 670 sayılı KHK ile yapıldığı, T.C. Devletine karşı 15/07/2016 tarihinde başlatılan darbe girişiminden sonra 20/07/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde olağanüstü hal kararı alındığı,

675 Sayılı 03/10/2016 tarihli KHK'nun 16.maddesi gereğince; '20/07/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17/08/2016 tarihinden önce açılan davalar ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen davalarda mahkemelerce, 15/08/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca dava şartı yokluğu nedeniyle red kararı verilir. Bu kararlar duruşma günü beklenmeksizin dosya üzerinden kesin olarak verilir ve davacılara resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

Bakanlar Kurulunun 20/07/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı kararıyla;ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun KHK gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17/08/2016 tarihinden önce başlatılan icra veiflas takipleri ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen takipler hakkında icra müdürlüklerince, 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca düşme kararı verilir. Bu kararlar dosya üzerinden kesin olarak verilir ve takip alacaklısına resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı takip giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

Bakanlar Kurulunun 20/07/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı kararıyla;ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler veya kapatılma ya da resen terkin üzerine Maliye Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü aleyhine 17/08/2016 tarihi dahil bu tarihten sonra açılan davalar ile icra ve iflas takipleri hakkında 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi gereğince dava veya takip şartının bulunmaması nedeniyle davanın reddine veya takibin düşmesine karar verilir.

Birinci ve ikinci fıkralar uyarınca verilen kararlarda davacı veya alacaklının 670 sayılı KHK 5 inci maddesinde belirtilen usule uygun olarak ilgili idari makama, tebliğ tarihinden itibaren otuz günlük hak düşürücü süre içinde başvurabileceği belirtilir. İdari başvuru üzerine idari merci tarafından verilecek karar aleyhine idari yargıda dava açılabilir. İdari yargının verdiği karar kesin olup, uyuşmazlık adli yargıda hiçbir şekilde dava konusu yapılamaz.' hükmü getirildiği,

Davacının kira sözleşmesi yaptığı Anadolu Fen Eğitim İşletmeleri Tic.A.Şirketinin 675 Sayılı KHK. nın 16/1.maddesi gereğince kapatıldığı, bu nedenle davacının kira alacağı ve mecura zarar nedeniyle tazminat talepleri için öncelikle idareye başvurması, talebi red edildiği taktirde idari yargıda dava açması gerektiği, bu dava yönünden dava şartı bulunmadığından davanın reddine karar verilmesi gerektiği,

Yargıtay 3.Hukuk Dairesinin 2017/530-2018/1202 sayılı 19/02/2018 tarihli kararı,

Yargıtay 3.Hukuk Dairesinin 2017/6940-15817 sayılı 14/11/2017 tarihli kararının bu yönde olduğu anlaşılmıştır.

Dairemiz ilk derece mahkemesi kararını hem maddi olay, hem de hukuka uygunluk bakımından incelemeye tabi tutarak tespit edilen yargılama hatalarını bizzat düzeltmek amacıyla yapılan inceleme sonunda; duruşma yapılmasına gerek olmadığı,

Davanın, dava şartı yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesi gerekirken davanın esastan reddine yönelik karar ve gerekçe yerinde olmadığından kararda yanlışlık yapıldığı, bu yanlışlık duruşma yapılmaksızın tamamlanacak nitelikte olduğundan HMK 353/1-b/2maddesi gereğince istinaf başvurusununkısmen kabulü ile mahkeme kararının düzeltilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır. ..." denilerek ilk derece mahkemesince verilen kararın kaldırılmasına ve düzeltilmesine karar verilmiş, karara karşı temyiz kanun yoluna başvurulması üzerine Yargıtay 3. Hukuk Dairesi'nin 30.10.2019 günlü ve E:2018/4892, K:2019/8540 sayılı kararıyla; "Davacı; mülkiyeti kendisine ait taşınmazı 01.02.2013 tarihinde Anadolu Fen Eğitim İşletmeleri Tic. A.Ş.'ye kiraya verdiğini, kiracı şirketin 15 Temmuz darbe teşebbüsü sonrası kapatıldığını ve mecurun davalı Maliye Bakanlığı'nın tasarruf ve kontrolüne geçtiğini, Eylül/2016-Mart/2017 dönemine ait yedi aylık kira bedelinin ödenmediğini, davalının mecuru uzunca bir süre kullanmayarak mecurun sahipsiz ve terkedilmiş bir vaziyette bulunduğunu, binanın yavaş yavaş harabeye dönüştüğünü ileri sürerek, Eylül/2016-Mart/2017 dönemine ait yedi aylık kira bedeli olan 136.469.00 TL kira alacağının temerrüt tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile, zarar-ziyan alacağının tespitiyle şimdilik 5.000.00 TL'sinin yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı Hazine;görev ve husumet itirazında bulunarak davanın esastan reddini istemiştir.

İlk derece mahkemesi tarafından davanın esastan reddine, davalı lehine dava değeri üzerinden hesaplanan 29.727,54 TL nisbi vekalet ücretine hükmedilmesine dair verilen karara karşı,davacı vekilitarafından istinaf kanun yoluna başvurulmuştur.

Bölge adliye mahkemesi tarafından, ilk derece mahkemesi kararının yerinde olmadığı gerekçesiyle

davacınınistinaf talebininkabulü ile kararın kaldırılmasına, davacının kiraalacağı ve mecura verilen zararın tahsiline yönelik davasının 675 sayılı KHK'nın 16.maddesi gereğince dava şartı yokluğu nedeniyle reddine, ilk derece mahkemesi kararının ve gerekçesinin bu şekilde düzeltilmesine, ilk derece mahkemesinin hüküm bölümünün diğer kısımlarının aynen geçerli olduğuna, sair istinaf taleplerinin reddine dair verilen karar davacı vekilitarafından temyiz edilmiştir.

1- Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillere ve özellikle temyiz olunan bölge adliye mahkemesi kararındaki yazılı gerekçelere göre davacınınaşağıdaki bentlerin kapsamıdışında kalansair temyiz itirazlarının reddi gerekir.

2-Davacının vekalet ücretine ilişkin temyiz itirazlarının incelenmesinde;

Karar tarihi itibariyle yürürlükte olan AAÜT'nin'Görevsizlik, yetkisizlik, dava ön şartlarının yokluğu veya husumet nedeniyle davanın reddinde, davanın nakli ve açılmamış sayılmasında ücret' başlıklı 7. maddesinin 2. fikrasında 'Davanın dinlenebilmesi için kanunlarda öngörülen ön şartın yerine getirilmemiş olması ve husumet nedeniyle davanın reddine karar verilmesinde, davanın görüldüğü mahkemeye göre Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde yazılı miktarları geçmemek üzere üçüncü kısmında yazılı avukatlık ücretine hükmolunur.'düzenlemesi yer almaktadır.

TC. Devletine karşı 15.07.2016 tarihinde yapılan ve bastırılan darbe teşebbüsü sonrasında 20/07/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla ülke genelinde ilan edilenolağanüstü hal kararı doğrultusunda, darbe teşebbüsü ve terörle mücadele çerçevesinde alınması zaruri olan tedbirler kapsamında çıkarılan 15/8/2016 tarihli670 ve 03/10/2016 tarihli675 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerdeki düzenlemeler nedeniyle yasal olarak davalı konumunda bulunan Hazineden dava konusu mecurun kira bedellerinin tahsilinin talep edildiği somut olayda,'davanın dava şartı yokluğu nedeniyle reddine'karar verilmesi de yine yukarıda bahsedilen Kanun Hükmünde Kararnamelerde yer alan düzenlemelerin sonucudur.

O halde; mahkemece, söz konusu KHK'ler nedeniyle davanın dava şartı yokluğu nedeniyle reddine karar verilmiş olduğu gözetildiğinde davalı yararına AAÜT 7/2 hükmü gereğince davanın görüldüğü mahkemeye göre Tarifenin ikinci kısmının ikinci bölümünde yazılı miktarları geçmemek üzere üçüncü kısmında yazılı avukatlık ücretine hükmedilmesi gerekirken, yanılgılı değerlendirme ile yazılı şekilde nispi vekalet ücretine hükmedilmesi doğru görülmemiştir.

3- 6100 Sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b-2. maddesinde; davanın esasıyla ilgili olarak; yargılamada eksiklik bulunmamakla beraber, kanunun olaya uygulanmasında hata edilip de yeniden yargılama yapılmasına ihtiyaç duyulmadığı takdirde veya kararın gerekçesinde hata edilmiş ise düzelterek yeniden esas hakkında, duruşma yapılmadan karar verileceği hükmü yer almaktadır.

Eldeki davada,Bölge Adliye Mahkemesince; davanın, dava şartı yokluğu nedeniyle reddine karar verilmesi gerekirken, esastan reddine yönelik karar ve gerekçe yerinde olmadığından kararda yanlışlık yapıldığı, bu yanlışlığın duruşma yapılmaksızın tamamlanacak nitelikteolduğundan HMK 353/1-b/2maddesi gereğince istinaf başvurusununkısmen kabulü ile mahkeme kararının düzeltilmesi gerektiği gerekçesiyle ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak; Davacının kira alacağı ve mecura verilen zararın tahsiline yönelik davasının 675 sayılı KHK 16. maddesi gereğince dava şartı yokluğu nedeniyle reddine, ilk derece mahkemesi kararının ve gerekçesinin bu şekilde düzeltilmesine şeklinde hüküm tesis edilmiş ise de, ilk derece mahkemesinin hükmü kaldırılarak yeniden hüküm tesis edildiği halde, söz konusu hükümde, infazda tereddüt oluşturacak şekilde hükümgerekçesi dışındaki hususlarda ilk derece mahkemesi kararına atıf yapılmakla yetinilerek 'ilk derece mahkemesi kararının hüküm bölümünün diğer kısımlarının aynen geçerli olduğu'na şeklinde karar verilmesi usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

Ne var ki, bu yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılama yapılmasını gerektirmediğinden hükmün düzeltilerek onanması6100 sayılı HMK'nun 370/2. maddesi hükmü gereğidir.

SONUÇ: Yukarıda birinci bentte açıklanan nedenlerle davacının sair temyiz itirazlarının reddine, ikinci ve üçüncü bentte açıklanan nedenlerle İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 35.Hukuk Dairesinin 2018/867 E.-2018/910 K. sayılı ilamının 4. paragrafindaki 'İlk derece mahkemesi kararının hüküm bölümünün diğer kısımlarının aynen geçerli olduğuna' ifadesinin hükümden çıkarılarak yerine sırasıyla 4. paragraf olarak; 'İlk derece mahkemesi hükmünün 4. fikrasındayer alan karar tarihinde yürürlükte olan AAÜT 'ne göre29.727,54 TL vekalet ücretinin davacı taraftan tahsili ile davalı tarafa ödenmesine fikrasının hükümden çıkarılarak yerine karar tarihinde yürürlükte olan AAÜT 7/2. maddesi gereğince990.00 TL maktu vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine ifadesinin eklenmesine', beşinci paragraf olarak; 'Yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına', altıncı paragraf olarak 'Davacıdan fazla alınan 6.053,54 TL harcın talep halinde davacı tarafa iadesine', yedinci paragraf olarak; 'Davacı tarafından yatırılan ve kullanılmayan avansın talep halinde davacı tarafa iadesine' ifadelerinin eklenerek Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı HMK'nın 370/2.maddesi uyarınca davacı yararınadüzeltilmiş bu şekliyle ONANMASINA ..." karar verildiği ve kararın aynı tarihte kesinleştiği anlaşılmıştır.

Davacı vekili, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

İSTANBUL 11. İDARE MAHKEMESİ: 2020/90 sayılı dosyasında 14.2.2020 günlü kararıyla; "Dava, davacının maliki olduğu İstanbul İli, Ümraniye İlçesi,Alemdağ Caddesi, No:228 adresindeki taşınmazı A.F.E.İ.T.A.Ş'ye kiraladığı, kiralayan A.F.E.İ.T.A.Ş'nin 23.07.2016 tarihinde 667 sayılı KHK ile kapatılması üzerine kayyum atandığı ve davalı idareye devredildiği, başvurmasına rağmen kira sözleşmesinin davalı idarece feshi yapılmadığından kira alacaklarının ödenmediği, taşınmazın 15.03.2017 tarihinde teslim edildiğini, ancak taşınmaza zarar verildiği görüldüğünden, davalı idarenin sebebiyet verdiği hasar bedeli olan 234.304,54-TL ilekira alacağı ve kiraya veremediğinden kaynaklı zararı için 115.529,75-TL olmak üzere toplam 349.834,29-TL'nin14.07.2017 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesinin 1. fikrasında, adli, idari, askeri yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciinin, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varması halinde, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvuracağı ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteleyeceği; aynı maddenin 5791 sayılı Kanunla değişik 2. fikrasında ise, yargı merciinin, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyasını da temin ederek,

gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyalarını Uyuşmazlık Mahkemesine göndereceği hükmüne yer verilmiştir.

2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 5. maddesinin 1. fıkrasında, İdare Mahkemelerinin, Vergi Mahkemelerinin görevine giren davalar ile Danıştay da çözümlenecek olanlar dışındaki iptal davaları ile tam yargı davalarını, tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinin birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar ve kanunlarla verilen diğer işleri çözümleyeceği hükme bağlanmıştır.

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari yargının görev alanının, idari işlem ve eylemler ile genel hizmetlerden birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklardan doğan davalarla sınırlı olduğu, 14. maddesinin (3/a) bendinde, dava dilekçelerinin görev ve yetki yönünden inceleneceği, 15. maddesinin (1/a) bendinde ise, adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine karar verileceği kurala bağlanmıştır.

İdare hukukunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar idari yargının görevi alanını oluşturmaktadır. İdare hukuku kuralları içinde, kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla, kamu gücü kullanılarak tesis edilen idari işlemler ile aynı amaçla gerçekleştirilen idari eylemler ve idari sözleşmelerden doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözümü idari yargının görev alanına girmektedir.

Bir sözleşmenin idari sözleşme sayılabilmesi için sürekli bir kamu hizmetinin görülmesi amacını taşıması, taraflardan birinin idare olması ve kamu hukukuna özgü, kamu hukukundan doğan şart ve hükümlerin sözleşmede yer alması zorunludur, aksi halde, özel hukuk hükümlerine göre adli yargı mercilerince çözümlenmesi gerekmektedir.

23.07.2016 tarih ve 29779 sayılı Resmi Gazete de yayımlanan 667 sayılı KHK'nin 2. maddesinin ilk ve ikinci fıkralarında, '(1)Milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen Fethullahçı Terör Örgütüne (FETÖ/PDY) aidiyeti, iltisakı veya irtibatı belirlenen;

a) Ekli (I) sayılı listede yer alan özel sağlık kurum ve kuruluşları,

b) Ekli (II) sayılı listede yer alan özel öğretim kurum ve kuruluşları ile özel öğrenci yurtları ve pansiyonları,

c) Ekli (III) sayılı listede yer alan vakıf ve dernekler ile bunların iktisadi işletmeleri,

ç) Ekli (IV) sayılı listede yer alan vakıf yükseköğretim kurumları,

d) Ekli (V) sayılı listede yer alan sendika, federasyon ve konfederasyonlar,

kapatılmıştır.

(2) Kapatılan vakıfların her türlü taşınır ve taşınmazları ile her türlü mal varlığı, alacak ve hakları, belge ve evrakı Vakıflar Genel Müdürlüğüne bedelsiz olarak devredilmiş sayılır. Kapatılan vakıf yükseköğretim kurumlarının sağlık uygulama ve araştırma merkezleri ve kapatılan diğer kurum ve kuruluşlara ait olan taşınırlar ile her türlü mal varlığı, alacak ve haklar, belge ve evrak Hazineye bedelsiz olarak devredilmiş sayılır, bunlara ait taşınmazlar tapuda resen Hazine adına, her türlü kısıtlama ve taşınmaz yükünden ari olarak tescil edilir. Birinci fıkrada sayılanların her türlü borçlarından dolayı hiçbir şekilde Hazineden veya Vakıflar Genel Müdürlüğünden bir hak ve talepte bulunulamaz. Devire ilişkin işlemler ilgili tüm kurumlardan gerekli yardımı almak suretiyle ilgisine göre Maliye Bakanlığı veya Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.' hükümleri yer almaktadır.

Anılan KHK kapsamındaAnadolu Fen Eğitim İşletmeleri Ticaret Anonim Şirketi'de kapatılarak tüm varlıklarıyla Maliye Bakanlığı'na devredilmiştir. Davacı, Anadolu Fen Eğitim İşletmeleri Ticaret Anonim Şirketi'nin faaliyet gösterdiği taşınmazın malikidir. Davacı ile Anadolu Fen Eğitim İşletmeleri Ticaret Anonim Şirketi ile özel hukuk hükümleri uyarınca01.02.2013 tarihinde kira sözleşmesi düzenlenmiştir. 667 sayılı KHK ile kapatılarak tüm hak ve borçları ile şirketi devralan davalı idare sözleşmenin tarafi haline gelmiştir.

17.8.2016 gün ve 29804 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 'Devir işlemlerine ilişkin tedbirler' başlıklı 5. maddesinde;

'(1) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan Kanun Hükmünde Kararnameler gereğince kapatılan ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya Hazineye devredilen kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanallarının her türlü taşınır, taşınmaz, malvarlığı, alacak ve hakları ile belge ve evraklarının (devralınan varlık);her türlü tespit işlemini yapmaya, kapsamını belirlemeye, idare etmeye, avans dahil her türlü alacak, senet, çek ve diğer kıymetli evraka ilişkin olarak dava ve icra takibi ile diğer her türlü işlemi yapmaya, devralınan varlıklarla ilgili olup kanaat getirici defter, kayıt ve belgelerle tevsik edilen borç ve yükümlülükleri tespite ve hiçbir şekilde devralınan varlıkların değerini geçmemesi, ek mali külfet getirmemesi, kefaletten doğmaması ve Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ/PDY)'ne aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olmayan kişilerle gerçek mal veya hizmet ilişkisine dayanması şartıyla bu varlıkların değerlendirilmesi suretiyle bunları uygun bir takvim dahilinde ödemeye, kapatılan kurum ve kuruluşların taahhüt ve garanti ettiği ancak vermediği mal ve hizmet bedellerinin ödemesini durdurmaya veya ödemeye, tahsili mümkün olmadığı anlaşılan veya tahsilinde ve takibinde yarar bulunmayan hak ve alacaklar ile taahhüt ve garantilerin tahsilinden vazgeçmeye, her türlü sulh işlemini yapmaya, devralınan varlıklarla ilişkili kredi veya gerçek bir mal veya hizmet ilişkisine dayanan borçlar nedeniyle konulmuş ve daha önce kaldırılmış takyidatları kredinin veya borcun ödenebilmesini sağlamak amacıyla kaldırıldığı andaki koşullarla tekrar koydurmaya ve ihyaya, menkul rehinleri dikkate almaya, devralınan varlıklara konulan takyidatların sınırlarını belirlemeye ve kaldırmaya, finansal kiralama dahil sözleşmelerin feshine veya devamına karar vermeye, devralınan varlıkların idaresi, değerlendirilmesi, elden çıkarılması için gerekli her türlü tedbiri almaya,gerektiğinde devralınan varlıkların tasfiyesi veya satışı amacıyla uygun görülen kamu kurum ve kuruluşlarına devretmeye, devir kapsamında olmadığı belirlenen varlıkları iadeye, kapatılanların gerçek kişiye ait olması halinde devralınacak varlıkların kapsamını belirlemeye, tereddütleri gidermeye, uygulamaları yönlendirmeye, bütün bu işlemleri yapmak amacıyla usul ve esasları belirlemeye, vakıflar yönünden Vakıflar Genel Müdürlüğü, diğerleri yönünden Maliye Bakanlığı yetkilidir.

(2) Bu madde kapsamında devralınan varlıklardan nakit ve diğer hazır değerler emanet, diğer varlıklar ise nazım hesaplarda izlenir. Nazım hesaplarda izlenen varlıklardan elden çıkarılanların tutarı emanet hesaplarına alınır. Ödenmesine karar verilen borçlar bu emanetlerden ödenerek kalan tutar bütçeye gelir kaydedilir.

(3) Kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanallarının bağlı

oldukları şirketlerin faaliyetleri sonlandırılarak ticari sicil kayıtları resen terkin edilir. Bunların devralınan varlıkları dışındaki varlıkları da Hazineye bedelsiz devredilmiş sayılır. Bu durumda şirketlere daha önce atanmış kayyımlar tasfiye memuru olarak görevlendirilebilir veya bu şirketlere tasfiye memuru atanabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve birinci fıkrada yer alan hususları bu şekilde devralınan varlıklar için de uygulamaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

(4) Birinci fıkra kapsamında tespite konu edilebilecek borç ve yükümlülüklere ilişkin olarak hak iddiasında bulunanlarca bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış günlük hak düşürücü süre içerisinde ilgili idaresine kanaat getirici defter, kayıt ve belgelerle müracaat edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak kapatma işlemlerinde ise altmış günlük süre kapatma tarihinden itibaren başlar.

(5) Borçların ödenmesinde; malvarlığının aynından doğan vergi borçları, rehinli alacaklar, çalışanların sigorta primleri, kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay gibi borçlar, enerji, iletişim ve su kullanım borçları, çeşidine bakılmaksızın beşyüz Türk Lirasını geçmeyen borçlar ve diğerleri şeklinde sıralama esas alınır.

(6) 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri gereğince kapatılan vakıflara ait olup mülkiyetleri Vakıflar Genel Müdürlüğüne intikal eden taşınmazlar üzerinde bulunan eğitim tesisleri kamu kurum ve kuruluşlarına bedelsiz, özel hukuk tüzel kişilerine ise bedeli karşılığında tahsis edilebilir.

(7) Kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kuruluşlar bu madde kapsamında istenilecek bilgi ve belgeleri onbeş gün içerisinde vermek zorundadır. Bu çerçevede talepte bulunulanlar özel kanunlarda yazılı hükümleri ileri sürerek bilgi ve belge vermekten kaçınamazlar.' hükmüne yer verilmiş;

29.10.2016 gün ve 29872 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 675 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 'Dava ve takip usulü' başlıklı 16. maddesinde;

'(1) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17/8/2016 tarihinden önce açılan davalar ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen davalarda mahkemelerce, 15/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca dava şartı yokluğu nedeniyle red kararı verilir. Bu kararlar duruşma günü beklenmeksizin dosya üzerinden kesin olarak verilir ve davacılara resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

(2) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17/8/2016 tarihinden önce başlatılan icra ve iflas takipleri ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen takipler hakkında icra müdürlüklerince, 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca düşme kararı verilir. Bu kararlar dosya üzerinden kesin olarak verilir ve takip alacaklısına resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı takip giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

(3) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler veya kapatılma ya da resen terkin üzerine Maliye Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü aleyhine 17/8/2016 tarihi dahil bu tarihten sonra açılan davalar ile icra ve iflas takipleri hakkında 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi gereğince dava veya takip şartının bulunmaması nedeniyle davanın reddine veya takibin düşmesine karar verilir.

(4) Birinci ve ikinci fıkralar uyarınca verilen kararlarda davacı veya alacaklının 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinde belirtilen usule uygun olarak ilgili idari makama, tebliğ tarihinden itibaren otuz günlük hak düşürücü süre içinde başvurabileceği belirtilir. İdari başvuru üzerine idari merci tarafından verilecek karar aleyhine idari yargıda dava açılabilir. İdari yargının verdiği karar kesin olup, uyuşmazlık adli yargıda hiçbir şekilde dava konusu yapılamaz.' hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacının maliki olduğu İstanbul İli, Ümraniye İlçesi,Alemdağ Caddesi, No:228 adresindeki taşınmazı A.F.E.İ.T.A.Ş'ye kiraladığı, kiralayan A.F.E.İ.T.A.Ş'nin 23.07.2016 tarihinde 667 sayılı KHK ile kapatılması üzerine kayyum atandığı ve davalı idareye devredildiği, başvurmasına rağmen kira sözleşmesinin davalı idarece feshi yapılmadığından kira alacaklarının ödenmediği, taşınmazın 15.03.2017 tarihinde teslim edildiğini, ancak taşınmaza zarar verildiği görüldüğünden, davalı idarenin sebebiyet verdiği hasar bedeli olan 234.304,54-TL ilekira alacağı ve kiraya veremediğinden kaynaklı zararı için 115.529,75-TL olmak üzere toplam 349.834,29-TL'nin14.07.2017 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle İstanbul Anadolu 17. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde E:2017/553 sayılı dava açtığı, mahkemece yapılan yargılama sonrasındaİstanbul Anadolu 17. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin E:2017/553, K:2017/923 sayılı kararı ile davanın reddine karar verilmiş,davacının istinaf talebi üzerine ilk derece mahkemesi kararı kaldırılarak İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 35. Hukuk Dairesi'nin 23/05/2018 tarih E:2018/867, K:2018/910 sayılı karar ile 675 sayılı KHK 16.maddesi gereğince dava şartı yokluğu nedeniyle reddine karar vermiş, bu kararın temyizi üzerine de Yargıtay 3.Hukuk Dairesi'nin 30/10/2019 tarih, E:2018/4892, K:2019/8540 sayılı kararı ile Bölge Adliye Mahkemesinin kararını davacı yararına düzelterek onamış, dava, davacı yönünden; dava şartı yokluğu nedeniyle ret olarak kesinleşmesi üzerine 16/01/2010 tarihli dilekçe ile Mahkememizde bakılan iş bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda sözüedilen 675 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca, 17.8.2016 tarihinden önce kapatılan kurum ve kuruluşlar hakkında açılmış olan davalarda verilen dava şartı yokluğu nedeniyle red kararı üzerine, davacının belirli bir süre içerisinde idareye başvuracağı ve bu başvuru sonucu tesis edilen işlemin iptali için idari yargı yerinde dava açacağı açıkça belirtilmiş olmasına karşın, aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, 17.8.2016 tarihinden sonra açılmış olan davalarda ise dava şartının bulunmaması nedeniyle davanın reddine karar verileceği ve bu davanın özellikle idari yargı yerinde açılacağının belirtilmemiş olduğu açıktır.

Olayda, mahkememizde açılan bu davanın da 17.8.2016 tarihinden sonra 14.07.2017 tarihinde açıldığı ve

davacının kiraya verenstatüsünde olması, talep edilen alacakların kira ve tazminat hukukundan kaynaklananhaklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 25/03/2019 tarih E: 2019/107, K:2019193 sayılı kararı da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle, Mahkememizin 21.01.2020 tarihli ara kararıyla İstanbul Anadolu 17. Sulh Hukuk Mahkamesi'nin E:2017/553,K:2017/923 sayılı dosyası temin edilmiş olup, adli ve idari yargı arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümlenmesi ve görevli mahkemenin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine, Uyuşmazlık Mahkemesi kararı gelene kadar işbu dosyanın bekletilmesine ..." karar vermiş, 20.2.2020 gün ve E: 2020/90 sayılı yazı ile Mahkememize müracaat etmiş, başvuru 3.3.2020 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan22.6.2020 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Burak Cenk İLHAN'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ veDanıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, mülkiyeti kendisine ait taşınmazı 1.2.2013 tarihinde Anadolu Fen Eğitim İşletmeleri Tic. A.Ş.'ye kiraladığı, kiracı şirketin, 23.7.2016 tarihinde 667 sayılı KHK ile kapatıldığı ve mecurun Maliye Bakanlığı'nın tasarruf ve kontrolüne geçtiği, davalının kira sözleşmesini feshetmediği ve mecurun davalının kullanımında kalmaya devam ederek içindeki bir kısım eşyalarla birlikte 15.3.2017 tarihinde müvekkiline teslim edildiği, Eylül/2016 - Mart/2017 dönemine ait yedi aylık kira bedelinin ödenmediği, davalının mecuru uzunca bir süre kullanmayarak mecurla ilgili olarak sahipsiz ve terk edilmişlik hissi uyandırdığı, hırsızlık olayları olduğu ve bunlara karşı güvenlik tedbirlerinin alınmadığı, denetim yükümlülüğünün yerine getirilmediği, binanın yavaş yavaş harabeye dönüştüğünden bahisle, kira alacağının temerrüt tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile, zarar-ziyan alacağının tespitiyle şimdilik 5.000.00 TL'sinin yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemleriyle açılmıştır.

6098 sayılı Borçlar Kanunu'nun 339. maddesinin 2. fikrasında; "Kamu kurum ve kuruluşlarının, hangi usul ve esaslar içinde olursa olsun yaptıkları bütün kira sözleşmelerine de bu hükümler uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

17.8.2016 gün ve 29804 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin "Devir işlemlerine ilişkin tedbirler" başlıklı 5. maddesi;

"(1) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan Kanun Hükmünde Kararnameler gereğince kapatılan ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne veya Hazineye devredilen kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanallarının her türlü taşınır, taşınmaz, malvarlığı, alacak ve hakları ile belge ve evraklarının (devralınan varlık);her türlü tespit işlemini yapmaya, kapsamını belirlemeye, idare etmeye, avans dahil her türlü alacak, senet, çek ve diğer kıymetli evraka ilişkin olarak dava ve icra takibi ile diğer her türlü işlemi yapmaya, devralınan varlıklarla ilgili olup kanaat getirici defter, kayıt ve belgelerle tevsik edilen borç ve yükümlülükleri tespite ve hiçbir şekilde devralınan varlıkların değerini geçmemesi, ek mali külfet getirmemesi, kefaletten doğmaması ve Fethullahçı Terör Örgütü (FETÖ/PDY)'ne aidiyeti, iltisakı veya irtibatı olmayan kişilerle gerçek mal veya hizmet ilişkisine dayanması şartıyla bu varlıkların değerlendirilmesi suretiyle bunları uygun bir takvim dahilinde ödemeye, kapatılan kurum ve kuruluşların taahhüt ve garanti ettiği ancak vermediği mal ve hizmet bedellerinin ödemesini durdurmaya veya ödemeye, tahsili mümkün olmadığı anlaşılan veya tahsilinde ve takibinde yarar bulunmayan hak ve alacaklar ile taahhüt ve garantilerin tahsilinden vazgeçmeye, her türlü sulh işlemini yapmaya, devralınan varlıklarla ilişkili kredi veya gerçek bir mal veya hizmet ilişkisine dayanan borçlar nedeniyle konulmuş ve daha önce kaldırılmış takyidatları kredinin veya borcun ödenebilmesini sağlamak amacıyla kaldırıldığı andaki koşullarla tekrar koydurmaya ve ihyaya, menkul rehinleri dikkate almaya, devralınan varlıklara konulan takyidatların sınırlarını belirlemeye ve kaldırmaya, finansal kiralama dahil sözleşmelerin feshine veya devamına karar vermeye, devralınan varlıkların idaresi, değerlendirilmesi, elden çıkarılması için gerekli her türlü tedbiri almaya,gerektiğinde devralınan varlıkların tasfiyesi veya satışı amacıyla uygun görülen kamu kurum ve kuruluşlarına devretmeye, devir kapsamında olmadığı belirlenen varlıkları iadeye, kapatılanların gerçek kişiye ait olması halinde devralınacak varlıkların kapsamını belirlemeye, tereddütleri gidermeye, uygulamaları yönlendirmeye, bütün bu işlemleri yapmak amacıyla usul ve esasları belirlemeye, vakıflar yönünden Vakıflar Genel Müdürlüğü, diğerleri yönünden Maliye Bakanlığı yetkilidir.

(2) Bu madde kapsamında devralınan varlıklardan nakit ve diğer hazır değerler emanet, diğer varlıklar ise nazım hesaplarda izlenir. Nazım hesaplarda izlenen varlıklardan elden çıkarılanların tutarı emanet hesaplarına alınır. Ödenmesine karar verilen borçlar bu emanetlerden ödenerek kalan tutar bütçeye gelir kaydedilir.

(3) Kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanallarının bağlı oldukları şirketlerin faaliyetleri sonlandırılarak ticari sicil kayıtları resen terkin edilir. Bunların devralınan varlıkları dışındaki varlıkları da Hazineye bedelsiz devredilmiş sayılır. Bu durumda şirketlere daha önce atanmış kayyımlar tasfiye memuru olarak görevlendirilebilir veya bu şirketlere tasfiye memuru atanabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve birinci fıkrada yer alan hususları bu şekilde devralınan varlıklar için de uygulamaya Maliye Bakanlığı yetkilidir.

(4) Birinci fıkra kapsamında tespite konu edilebilecek borç ve yükümlülüklere ilişkin olarak hak iddiasında bulunanlarca bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış günlük hak düşürücü süre içerisinde ilgili idaresine kanaat getirici defter, kayıt ve belgelerle müracaat edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak kapatma

işlemlerinde ise altmış günlük süre kapatma tarihinden itibaren başlar.

(5) Borçların ödenmesinde; malvarlığının aynından doğan vergi borçları, rehinli alacaklar, çalışanların sigorta primleri, kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, fon kesintisi, pay gibi borçlar, enerji, iletişim ve su kullanım borçları, çeşidine bakılmaksızın beşyüz Türk Lirasını geçmeyen borçlar ve diğerleri şeklinde sıralama esas alınır.

(6) 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri gereğince kapatılan vakıflara ait olup mülkiyetleri Vakıflar Genel Müdürlüğüne intikal eden taşınmazlar üzerinde bulunan eğitim tesisleri kamu kurum ve kuruluşlarına bedelsiz, özel hukuk tüzel kişilerine ise bedeli karşılığında tahsis edilebilir.

(7) Kamu kurum ve kuruluşları, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kuruluşlar bu madde kapsamında istenilecek bilgi ve belgeleri onbeş gün içerisinde vermek zorundadır. Bu çerçevede talepte bulunulanlar özel kanunlarda yazılı hükümleri ileri sürerek bilgi ve belge vermekten kaçınamazlar." şeklindedir.

29.10.2016 gün ve 29872 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 675 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin "Dava ve takip usulü" başlıklı 16. maddesinde;

"(1) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17/8/2016 tarihinden önce açılan davalar ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen davalarda mahkemelerce, 15/8/2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca dava şartı yokluğu nedeniyle red kararı verilir. Bu kararlar duruşma günü beklenmeksizin dosya üzerinden kesin olarak verilir ve davacılara resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

(2) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17/8/2016 tarihinden önce başlatılan icra ve iflas takipleri ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen takipler hakkında icra müdürlüklerince, 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca düşme kararı verilir. Bu kararlar dosya üzerinden kesin olarak verilir ve takip alacaklısına resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı takip giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

(3) 20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler veya kapatılma ya da resen terkin üzerine Maliye Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü aleyhine 17/8/2016 tarihi dahil bu tarihten sonra açılan davalar ile icra ve iflas takipleri hakkında 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi gereğince dava veya takip şartının bulunmaması nedeniyle davanın reddine veya takibin düşmesine karar verilir.

(4) Birinci ve ikinci fıkralar uyarınca verilen kararlarda davacı veya alacaklının 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinde belirtilen usule uygun olarak ilgili idari makama, tebliğ tarihinden itibaren otuz günlük hak düşürücü süre içinde başvurabileceği belirtilir. İdari başvuru üzerine idari merci tarafından verilecek karar aleyhine idari yargıda dava açılabilir. İdari yargının verdiği karar kesin olup, uyuşmazlık adli yargıda hiçbir şekilde dava konusu yapılamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacının, Anadolu Fen Eğitim İşletmeleri Ticaret Anonim Şirketi'nin faaliyet gösterdiği taşınmazın maliki olduğu ve bu şirket ile özel hukuk hükümleri uyarınca 1.2.2013 tarihinde kira sözleşmesi düzenlendiği, söz konusu şirketin 23.7.2016 tarih ve 29779 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 667 sayılı KHK kapsamında kapatılarak tüm varlıklarıyla Maliye Bakanlığı'na devredilmesi üzerine tüm hak ve borçları ile şirketi devralan davalı idarenin sözleşmenin tarafı haline geldiği anlaşılmıştır.

Yukarıda sözüedilen 675 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca, 17.8.2016 tarihinden önce kapatılan kurum ve kuruluşlar hakkında açılmış olan davalarda verilen dava şartı yokluğu nedeniyle red kararı üzerine, davacının belirli bir süre içerisinde idareye başvuracağı ve bu başvuru sonucu tesis edilen işlemin iptali için idari yargı yerinde dava açacağı açıkça belirtilmiş olmasına karşın, aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, 17.8.2016 tarihinden sonra açılmış olan davalarda ise dava şartının bulunmaması nedeniyle davanın reddine karar verileceği ve bu davanın özellikle idari yargı yerinde açılacağının belirtilmemiş olduğu açıktır.

Olayda, söz konusu davanın da 17.8.2016 tarihinden sonra 14.7.2017 tarihinde açıldığı ve davacının kiraya veren statüsünde olması, talep edilen alacakların kira ve tazminat hukukundan kaynaklanan haklardan olduğu göz önünde bulundurulduğunda, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle,İstanbul 11. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile İstanbul 17. Sulh Hukuk Mahkemesi'nce verilen 26.12.2017 gün ve E:2017/553, K:2017/923 sayılı kararın kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle İstanbul 11. İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile İstanbul 17. Sulh Hukuk Mahkemesi'nce verilen 26.12.2017 gün ve E:2017/553, K:2017/923 sayılı KARARININ KALDIRILMASINA, 22.6.2020 gününde Mehmet AKSU, Birol SONER ve Nurdane TOPUZ'un KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN

KARŞI OY

Dava, mülkiyeti kendisine ait taşınmazı 1.2.2013 tarihinde Anadolu Fen Eğitim İşletmeleri Tic. A.Ş.'ye kiraladığı, kiracı şirketin, 23.7.2016 tarihinde 667 sayılı KHK ile kapatıldığı ve mecurun Maliye Bakanlığı'nın tasarruf ve kontrolüne geçtiği, davalının kira sözleşmesini feshetmediği ve mecurun davalının kullanımında kalmaya devam ederek içindeki bir kısım eşyalarla birlikte 15.3.2017 tarihinde müvekkiline teslim edildiği, Eylül/2016 - Mart/2017 dönemine ait yedi aylık kira bedelinin ödenmediği, davalının mecuru uzunca bir süre kullanmayarak mecurla ilgili olarak sahipsiz ve terk edilmişlik hissi uyandırdığı, hırsızlık olayları olduğu ve bunlara karşı güvenlik tedbirlerinin alınmadığı, denetim yükümlülüğünün yerine getirilmediği, binanın yavaş yavaş harabeye dönüştüğünden bahisle, kira alacağının temerrüt tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile, zarar-ziyan alacağının tespitiyle şimdilik 5.000.00 TL'sinin yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesi istemleriyle açılmıştır.

Ülkemizde Türkiye Cumhuriyeti Devletine karşı 15.7.2016 tarihinde yapılan ve bastırılan darbe teşebbüsü sonrasında 20.7.2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kararı doğrultusunda, darbe teşebbüsü ve terörle mücadele çerçevesinde alınması zaruri olan tedbirler kapsamında çıkarılan 3.10.2016 tarihli 675 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Dava ve Takip Usulü başlıklı 16. maddesinde aynen;

"MADDE 16 - (1) 20.7.2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17.8.2016 tarihinden önce açılan davalar ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen davalarda mahkemelerce, 15.8.2016 tarihli ve 670 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca dava şartı yokluğu nedeniyle ret kararı verilir. Bu kararlar duruşma günü beklenmeksizin dosya üzerinden kesin olarak verilir ve davacılara resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı yargılama giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

20.7.2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler aleyhine 17.8.2016 tarihinden önce başlatılan icra ve iflas takipleri ile bu kapsamda Hazine ile Vakıflar Genel Müdürlüğüne husumet yöneltilen takipler hakkında icra müdürlüklerince, 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi uyarınca düşme kararı verilir. Bu kararlar dosya üzerinden kesin olarak verilir ve takip alacaklısına resen tebliğ edilir. Tarafların yaptığı takip giderleri kendi üzerlerinde bırakılır.

20/7/2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile bunların sahibi gerçek veya tüzel kişiler veya kapatılma ya da resen terkin üzerine Maliye Bakanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü aleyhine 17/8/2016 tarihi dâhil bu tarihten sonra açılan davalar ile icra ve iflas takipleri hakkında 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi gereğince dava veya takip şartının bulunmaması nedeniyle davanın reddine veya takibin düşmesine karar verilir.

Birinci ve ikinci fıkralar uyarınca verilen kararlarda davacı veya alacaklının 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinde belirtilen usule uygun olarak ilgili idari makama, tebliğ tarihinden itibaren otuz günlük hak düşürücü süre içinde başvurabileceği belirtilir. İdari başvuru üzerine idari merci tarafından verilecek karar aleyhine idari yargıda dava açılabilir. İdari yargının verdiği karar kesin olup, uyuşmazlık adli yargıda hiçbir şekilde dava konusu yapılamaz" hükmü getirilmiştir.

Dava dosyası 675 Sayılı KHK. nin 16/1. maddesi kapsamında değerlendirildiğinde;

Somut olayda, davacının çalıştığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğüne devredilen Erzurum Özel Ş. Hastanesi' nin 20.7.2016 tarihli ve 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kapsamında yürürlüğe konulan kanun hükmünde kararnameler gereğince kapatılan kurumlara ilişkin listede yer aldığı ve kapatıldığı anlaşıldığından dava hakkında 675 Sayılı KHK. nin 16/ 4 maddesi kapsamında değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Bu maddeye göre; "davacı veya alacaklının 670 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinde belirtilen usule uygun olarak ilgili idari makama, tebliğ tarihinden itibaren otuz günlük hak düşürücü süre içinde başvurabileceği belirtilir. İdari başvuru üzerine idari merci tarafından verilecek karar aleyhine idari yargıda dava açılabilir. İdari yargının verdiği karar kesin olup, uyuşmazlık adli yargıda hiçbir şekilde dava konusu yapılamaz".

Açıklanan tüm bu nedenlerle, somut olayda davaya bakmakla görevli yargı yerinin İdari Yargı olduğu anlaşılmakla, Yüksek Mahkemenin aksi yöndeki çoğunluk görüşüne katılmamaktayız. 22.6.2020

Üye
Mehmet AKSU

Üye
Birol SONER

Üye
Nurdane TOPUZ